

DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Vår referanse

2025/1162-3

Deres referanse

25/2152-1

Dato

16.09.2025

Høringssvar – utlevering av IP-data til forebygging av alvorlig kriminalitet

1. Innledning

EOS-utvalget viser til Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets høringsbrev 4. juli 2025 om forslag til endringer i ekomloven og ekomforskriften. Det fremgår at høringen er utarbeidet i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet.

Det ligger ikke til EOS-utvalgets mandat å ha synspunkter på hvilke verktøy PST gis av Stortinget som lovgiver og av departementene på forskriftsnivå. Forslaget til endringer i ekomloven og ekomforskriften får konsekvenser for utvalgets kontrollvirksomhet og gir dermed grunn til enkelte merknader.

2. Rammer for utlevering til PST

Det fremgår av høringsnotatet at PSTs begrunnelse til tilbyder for utlevering vil måtte gis på et overordnet nivå, for eksempel kun ved henvisning til ekomloven § 3-14 første ledd bokstav c.

Utvalget legger til grunn at PST på tidspunktet for anmodningen sikrer notoritet på vurderingen av at vilkårene er oppfylt. Det vises til at vurderingen etter forslaget ikke vil være gjenstand for uavhengig forhåndskontroll eller kontroll hos tilbyder ved mottak av anmodningen. Å kunne ettergå hvilke opplysninger som forelå og hvordan disse ble vurdert på tidspunktet da IP-data ble etterspurt vil være en vesentlig forutsetning for at EOS-utvalget kan utøve en reell kontroll. Det er derfor viktig at tjenesten legger godt til rette for utvalgets kontroll.

3. Forholdet til politiloven § 17 f

Ved vurderingen av hva vilkårene for utlevering bør være, har departementene sett hen til de vilkårene som gjelder for at PST skal kunne benytte skjulte tvangsmidler i forebyggende øyemed etter politiloven § 17 d. Utvalget peker på at politiloven § 17 f regulerer bruk av opplysninger som er innhentet med forebyggende tvangsmidler, jf. politiloven § 17 d. Høringsnotatet omtaler ikke om det bør være noen tilsvarende begrensning for PSTs bruk av

IP-data innhentet i forebyggende øyemed. Utvalget anbefaler departementene å klargjøre om dette er vurdert.

4. Kontrollmekanismer

I forslaget legges det til grunn at PSTs uthenting av IP-data i forebyggingsøyemed vil kontrolleres av EOS-utvalget, som del av utvalgets regulære kontroll med PST. EOS-utvalgets tilsynskompetanse er også vektlagt i vurderingen av om uavhengig forhåndskontroll er nødvendig.

Det foreslås i høringsnotatet at det i ekomloven § 3-14 sjette ledd andre punktum lovfestes et krav om årlig rapportering til EOS-utvalget og Justis- og beredskapsdepartementet.

Det fremgår ikke av høringsnotatet hvordan det forventes at EOS-utvalget gjennomfører sin kontroll, ei heller med hvilken intensitet EOS-utvalget forventes å kontrollere PSTs uthenting av IP-data. Det understrekes at EOS-utvalget ikke er ment som en garantist for at feil ikke skjer eller ikke kan skje i EOS-tjenestene. Utvalgets kontroll er risikobasert og vil aldri kunne omfatte en fullstendig gjennomgang av alle behandlinger i PST. Utvalgets eksterne kontroll erstatter således ikke tjenestens internkontroll og andre nødvendige kontrollmekanismer.

EOS-utvalgets kontroll med PST er hjemlet i EOS-kontrolloven og politiregisterloven § 68. Utvalget har fullt innsyn i PSTs forebyggende virksomhet. Det legges til grunn at underlagsmaterialet og de foreslåtte rapportene på vanlig måte vil være tilgjengelige for EOS-utvalget i PST som del av utøvelsen av utvalgets kontroll med tjenesten.

Det tilligger utvalget å vurdere hvordan utvalgets kontroll av PST skal prioriteres og innrettes. Utvalget mener derfor at det ikke er formålstjenlig å lovfeste et krav om at PST skal rapportere denne aktiviteten til utvalget. Det foreslås at ekomloven § 3-14 sjette ledd andre punktum i stedet skal lyde:

«PST skal oversende en årlig rapport til Justis- og beredskapsdepartementet om uthenting av IP-adresser etter første ledd bokstav c».

5. Om budsjettmessige konsekvenser for EOS-utvalget

I høringsbrevet anslås det at antallet anmodninger om IP-data fra PST vil øke vesentlig, noe som vil kunne medføre et merbehov i tjenesten på fem årsverk. Departementene har ikke omtalt eventuelle administrative eller økonomiske konsekvenser for EOS-utvalget.

En vedtakelse av de foreslåtte reglene vil kreve mer av EOS-utvalgets kontroll med PST, ved at tjenesten gis en ny hjemmel til å innhente opplysninger i sin forebyggende virksomhet. Utvalget vil til enhver tid søke å utføre en effektiv kontroll med sine tildelte ressurser, og prioriterer disse ut fra en risikobasert tilnærming. Utvalget vurderer løpende om det er behov for flere ressurser og vil løfte et eventuelt budsjettbehov til Stortinget som oppdragsgiver.

Vennlig hilsen

Grete Faremo

utvalgsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.